

Kokemäki Käräjämäki KM 32705/ J Taivainen 2001

Pk 1134 12 KOKEMÄKI, x=6795 55, y=1572 48, z=35

Luuanalyysi 25. 10. 2001 Kristiina Mannermaa

Käräjämäen luuaineisto koostuu hyvin pieniksi palasiksi hajonneista, palaneista luista sekä suurikokoisista palamattomista luista. Palaneet luut ovat esihistoriallisia, ja niissä tunnistin ihmisen ja eläinten luita. Palamattomat luut kuuluvat kotieläimille ja ovat todennäköisesti moderneja. Aineistossa on 104 määrityskelpoista fragmenttia jotka jakautuvat lajeittain seuraavasti (#=palamaton luu):

<i>Homo sapiens</i> (ihminen)	70
<i>Ursus arctos</i> (karhu)	7
Phocidae (hylkeet)	2
Aves (linnut)	1
Mammalia (mesomammalia)	1
Mammalia (nisäkkäät) #	10
<i>Bos taurus</i> (nauta) #	7
<i>Sus scrofa</i> (sika) #	4
<i>Ovis aries</i> (lammas) #	1
Teleostei (luukalat)	1

Yhteensä **104**

Ihmisestä tunnistin useita kallon (pääkopan) palasia sekä yhden alaleuan palasen ja kolme ala- tai yläleuan palasta. Alaleuan kappaleessa näkyy jäänteitä kolmesta hampaan juurikanavasta. Useissa löytölaatikoissa on pieniksi palasiksi hajonneita ihmislulun näköisiä luufragmentteja, mutta niitä ei voi määrittää. Ihmisen luiksi tunnistamani luunpalaset ovat pinnastaan tummia ja harmaita, mutta joukossa on

myös joitakin vaaleampia fragmentteja. Minkäänlaisia arvioita vainajien määrästä, iästä tai sukupuolesta ei tunnistamieni luiden perusteella voi tehdä.

Palaneessa aineistossa tunnistin karhun kynsiluita ja jonkun hylkeen kynsiluun ja sormiluun. Hyljelajia ei voi määrittää. Palaneessa aineistossa on myös yksi linnun olkaluun kappale sekä yksi jonkun keskikokoisen nisäkkään selkänikaman kappale. Palaneissa luissa en huomannut erityisiä tai selviä eroja esimerkiksi palamisasteessa tai värissä eri löytönumeroiden välillä. Palaneiden luiden koko vaihtelee noin puolesta sentistä noin kahteen kolmeen senttiin. Joukossa on myös joitakin isompia palasia suurehkon eläimen pitkistä luista (löytönumerot 86 ja 97), joita en pysty tunnistamaan (ihmistä en myöskään voi sulkea pois näiden luiden osalta).

Palamattomassa aineistossa on useita naudan ja sian luita. Sian luut ovat nuoresta yksilöstä. Mukana on myös yksi lampaan luu. Kyseessä on ulnan eli kyynärluun kappale. Tämä osa kyynärluusta on selvästi erilainen lampaalla ja vuohella, joten lajimääritys on mahdollinen (usein lampaan ja vuohen erottaminen on vaikeaa). Yhdessä naudan luussa on hampaanjälkiä (löytönumero 29), yhdessä leikkujälkiä (143) ja yksi naudan luu on selvästi leikattu (48). Vähimmäisyksilömäärä on kaikilla lajeilla yksi.

Helsingissä 26. 10. 2001

Kristiina Mannermaa

Kokemäki Käräjämäki KM 32705/ J. Taivainen 2001

Luuanalyysi 25. 10. 2001 Kristiina Mannermaa

#=palamaton luu

4	-		(Homo sapiens)	
5	1	ulna dex. prox. epiph. fr.	Sus scrofa #	
9	3	cranium fr.	Homo sapiens	
10	1	vertebra, corp. vert. epiph. fr	Mammalia #	
16	3	cranium fr.	Homo sapiens	
17	-			
21	-			
22	1	costa fr.	Mammalia #	
28	1	cranium, zygomaticum fr.?	Homo sapiens	
	6	cranium fr.	Homo sapiens	
29	1	tibia dex. prox. fr.	Bos taurus	HAMPAANJÄLKIÄ
33	2	cranium fr.	Homo sapiens	
	1	phal. 3 prox. fr.	Ursus arctos	
39	-			
41	2	cranium fr.	Homo sapiens	
42	-			
47	1	mandibula dex. fr.?	Homo sapiens	
	1	cranium, occipitale fr.?	Homo sapiens	
	7	cranium fr.	Homo sapiens	
48	1	astragalus sin. dist. fr.	Bos taurus #	LEIKATTU
	1	pelvis, ischium sin. fr.	Bos taurus/Sus scrofa	
	1	pelvis, ilium sin. fr.	Bos taurus/Sus scrofa #	

54	18	cranium fr.	Homo sapiens (?)	
	1	cranium, occipitale fr.?	Homo sapiens	
	2	cranium, temporale fr.?	Homo sapiens	
	3	maxillare/mandibula fr.?	Homo sapiens	
	2	phal. 3 prox. fr.	Ursus arctos	
	1	vertebra fr.	Teleostei	
62	16	cranium fr.?	Homo sapiens	
66	3	cranium fr.	Homo sapiens	
67	-		#	
75	2	costa/vertebra fr.	Mammalia	
76	1	vertebra, proc. spinosus fr.	Mammalia (Bos taurus?) #	HAMPAANJÄLKIÄ+ LEIKKUJÄLKIÄ?
80	1	vertebra thor. fr.	Mammalia (mesomammalia)	
86	-		(Homo sapiens)	
97	1	humerus dex. caput humeri fr.	Aves	
103	1	cranium fr.	Homo sapiens	
104	-		#	
106	1	P4 (maxillare sin.)	Sus scrofa #	
107	1	lunare dex. (fr.)	Sus scrofa #	
112	1	phal. 3 prox. fr.	Ursus arctos	
118	-			
119	-			
125	-		(Homo sapiens)	
129	1	phal. 1/2 dist. fr.	Phocidae	
131	-			
132	2	vertebra fr.	Mammalia #	

143	2	pelvis, acetabulum dex. fr.	Bos taurus #	LEIKKUJÄLKIÄ
151	-			
158	-			
167	-			
169	-			
174	-			
177	-			
181	-			
185	1	phal. 3 fr.	Phocidae	
189	-			
199	-			
201	-			
209	-		(ASBESTIA?)	
213	-			
219	-			
238	-		#	
241	1	radius sin. dist. epiph. (fr.)	Sus scrofa #	
	1	vertebra thoracalis, processus spinosus fr.	Sus scrofa #	
245	-			
246	-		(#)	
255	-			
256	1	ulna sin., inc. semilun. fr.	Ovis aries #	
260	1	phal. 3 prox. fr.	Ursus arctos	
261	1	pelvis, ilium dex. fr.	Bos taurus #	

	3	costa fr.	Mammalia #
265	-		
266	1	ulna sin. poccus olecrani fr.	Bos taurus #
276	2	phal. prox. fr. (cranium fr.)	Ursus arctos Homo sapiens